

SZUBJEKTÍV BESZÁMOLÓ A KÖZGAZDÁSZ VÁNDORGYŰLÉSÉRŐL

A következő beszámoló valójában a Magyar Közgazdasági Társaság 50., jubileumi, Egerben tartott vándorgyűlésének csak a feléről szól. Feléről azért, mert a párhuzamosan tartott szekcióülések közül nyilván mindig csak egyben tudtam részt venni. Másrészt a záró plenáris ülés idején már más elfoglaltságom volt.

A vándorgyűlés legnagyobb szerűbb előadását minden bizonnyal *Herczegh Flóra* tartotta. Ő ugyanis a vendéglátók felkérésére gyönyörű dalokkal nyitotta meg az összejövetelt. Hangja, egész megjelenése, egyáltalán a kultúra és a közgazdaság találkozása felemelő volt. Nagy elismeréssel kell megemlékezni a szervező *Heves megyei szervezet* kiváló munkájáról, a nagyszerű Park Hotelről, a kitűnő étkekről és italokról.

Az üdvözlések után *Kovács Árpád* a társaság elnöke tartott előadást *Konzolidáció és átalakulás* címmel. Elnökünk rendkívül szellemes és igazán széles körű előadást tartott a társaság elmúlt 50 évéről, s ebben még az sem zavarta, hogy gyakorlatilag alig volt hangja, annyira be volt rekedve. Először is felhívta a figyelmünket arra, hogy az átalakulás elsöpörte a konszolidációt, magyarra lefordítva bejelentette, hogy *Varga Mihály* nem (majd később kiderült, hogy *Cséfalvai Zoltán* sem) tudja megtartani előadását. Így nagy sajnálatunkra kormányzati iránymutatás nélkül maradtunk. Kovács Árpád felhívta a figyelmet, hogy már az első vándorgyűlésen, 1962-ben is ott volt *Balácsi Sándor* kollégánk, aki most is ott ült a széksorokban. Hatalmas tapssal üdvözöltük jelenlétét. Árpád megemlékezett a korábbi elnökökről, *Csikós Nagy Béláról*, *Nyers Rezsőről*. Felhívta a figyelmet arra, hogy a rendszerváltozás után konzervatív kormány idején *Medgyessy Péter* volt az elnök, baloldali kormány esetén pedig *Kádár Béla*; s ezt nagyon pozitívnak nevezte. Ahogy fogalmazott, az MKT hol balra dől, hol jobbra dől, de mindig visszajön a szakma lényegéhez. Felhívta arra a figyelmet, hogy a társaság mindig kiállt a közgazdasági alapelvek mellett, támogatta a mozgásteret, képviselte a valódi magyar érdekeket, teljes mellszélességgel támogatta az európai integrációt. A kollektív emlékezet erejére hívta fel a figyelmet. Idézte Kádár Béla híres mondását: „Megtanultuk, ha mást mond, mint mi, az egy másik igazság, nem hazugság”.

Pálincás József az MTA elnöke *Újra kell-e gondolnunk a növekedés fogalmát* címmel tartott egy fizikai és közgazdasági előadást. Felhívta a figyelmet arra, hogy a globális kihívásokra még(?) nincs tiszta közgazdasági válasz. Ilyen például a túlnépesedés, a nukleáris háború fenyegetése, a tétlen kényelem problémája. Idézte azt a sokak által evidenciának tekintett mondatot, hogy véges rendszerben nem lehet végtelen növekedés, ami a növekedés határait és fenntarthatóságát kérdőjelezi meg. (Nem vitatva a probléma valóságát, magát az eredeti megállapítást azonban megkérdőjelezném, hogy ugyanis véges rendszerben nem lehet végtelen növekedés. A legjobb példa erre egy olyan számtani vagy mértani sorozat, amely tart egy fix számhoz és mégis végtelen. Vigyázni kell az ilyen evidenciának tekintett megállapításokkal.) Felvetette azt a valódi problémát, hogy mi van, ha a fejlett világ növekedése végéhez közeledik. Elképzelhető-e prosperáló társadalom materiális növeke-

dés nélkül? Lehet-e így társadalmi béke, boldogság és elégedettség? Nem törekedett arra, hogy ezekre az izgalmas kérdésekre teljesen egyértelmű válaszokat adjon, de megpendített néhány lehetőséget. Így például az élet minőségének folyamatos javulását, a kultúra, a művelődés, az önképzés lehetőségeinek kiszélesedését. Felhívta a figyelmet arra, hogy a modern gazdaságban a termékek többségét már nem, vagy csak minimális fizikai munkával állítjuk elő. A jó élet fogalma megváltozik, de az aspiráció iránta akár végtelen is lehet.

A plenáris ülésen előadást tartott *Andor László* EU-biztos is. Az Európai Unió modernizálásáról, az *EU 2.0-ról* tartott előadást. Fő mondanivalója az volt, hogy a gazdasági-politikai unió kiépítése elengedhetetlen, a tiszta valutaunió önmagában nem áll meg a lábán. A pénzügyi-gazdasági világválság keretei között az EU-ban hólabdaeffektus fenyegetett. A nehéz helyzetbe került országok, elsősorban Görögország, de Írország, Portugália és mások is leránthatják magukkal a többieket, hatalmas finanszírozási terheket okozhatnak az egész eurózónának. Ezért nem lehet sem magukra hagyni ezeket az országokat, sem pedig egyenként megoldani a problémájukat. Valójában a nem megfelelően felépített valutauniót most, egy nagy válságfolyamatban, igen nehéz körülmények között kell „menet közben” feljavítani. Három fő irányt mutatott be:

- a gazdasági kormányzás megerősítése az úgynevezett szemeszter keretében, ami Uniós előrejelzésből, tagállami költségvetési és szerkezetváltási projektek kidolgozásából, majd EU ajánlások elfogadásából áll;
- az EFSF (Európai Pénzügyi Stabilitási Eszköz) és az ESM (Európai Stabilitási Mechanizmus) létrehozását, ezáltal közös, sok százmilliárd eurós pénzügyi mentőalapok felépítését;
- a fiskális szigor érvényesítése érdekében számos új szabályozás (6-os csomag, 3-as csomag, 2-es csomag) bevezetését, megelőzési, kiigazítási és végrehajtási céllal.

Az Európai Unió – *Andor László* szerint – 2012 júniusában egyértelműen letette a voksát egy valódi bankunió, fiskális unió és politikai unió kialakítása mellett. Ez azonban nyilvánvalóan hosszú időt igénylő folyamat. Az átmeneti időszak megkönynyítése céljából a világ jegybankjai különböző eszközökkel, de összehangolt, nagymértékű monetáris lazítást hajtanak végre. Valószínűleg elkezdődött egy új Európai Unió felépítése. Fennmarad persze számos kérdés. Kell-e például közös eurókötvény, s ha igen mikor? Kell-e szociális unió, s ha igen mi az? Mennyiben kell az MFF-nek (az EU középtávú pénzügyi kerettervének) ezeket a célokat szolgálnia? Itt érintette a kohéziós problémát, azt, hogy a felzárkózást segítő források csökkentését szeretnék elérni egyes tagországok, s ez súlyos feszültségekkel jár. Emellett felhívta a figyelmet arra, hogy akármekkora is lesznek a kohéziós források, felhasználásuk hatékonyságának javítása, a gazdasági hatékonysági és a szociális hatékonysági követelmények jobb összehangolása elengedhetetlen.

Patai Mihály az Unicredit Bank vezérigazgatója, a Magyar Bankszövetség elnöke nagy érdeklődéssel fogadott előadásában a bankrendszer jelenének és jövőjének fő problémáit érintette. Egyfelől megállapította, hogy a politikai elit visszavette az uralmat a pénzügyi elit felett. Nemzeti és nemzetközi keretekben egyaránt. Ugyanakkor előadásának végén azt is megállapította, hogy a bankrendszer társadalmi-politikai rehabilitációja elkerülhetetlen. Bankrendszer nélkül nincs hitel, hitel nélkül

nincs beruházás, beruházás nélkül nincs növekedés, növekedés nélkül nincs új munkahely.

A magyar bankrendszerrel illetően megállapította, hogy tőke megfelelése – a tulajdonosok, főleg a külföldi tulajdonosok tőkeemelésének köszönhetően – európai összehasonlításban kiváló, s mindez az adófizetőket nem terhelte. Ugyanakkor az elmúlt években részben a válság, részben pedig a rendkívüli túladóztatás következtében profitabilitása eltűnt. Néhány bank kivételével a bankrendszer veszteséges. Igaz ugyan, hogy a 2000-es évek környékén magas volt a profitráta, de az elmúlt 18 év átlagában a ROE 3,2 százalék, nemzetközi összehasonlításban rendkívül alacsony. Likviditását is többségében külföldi források biztosítják, s bár ezek mértéke az utóbbi időszakban csökkent, de folyamatos swapokkal a tulajdonosok fenntartják. A jövőt illetően megállapította, hogy a legjobb esetben is csak lassú hitel növekedés, kevesebb külső likviditás és ilyen körülmények között is erős stabilitás várható. A „banktorta” zsugorodik, a lakossági és a jelzáloghitelezés lefelé megy, az állami vállalatokkal és az önkormányzatokkal kapcsolatos kockázatok emelkednek. Alapkövetelmény a politikai-gazdasági elit megbékélése. Lassú növekedés lesz, de ezt is meg kell becsülni. Marad az európai beágyazottság, de csökkenhet a bankok száma. A bankrendszer profitabilitása szerény lesz.

Parragh László a Magyar Gazdasági Kamara elnöke *Hitviták tükrében – szirénhangok búvóletében* címmel tartott előadást. Indulatok helyett kimértségre, restitúció helyett új megoldások keresésére, hitvita helyett szakmai vitára szólított fel. Felhívta a figyelmet arra, hogy a régióban Magyarország szenvedte el a pénzügyi világválság idején a legnagyobb GDP-visszaesést. Rámutatott arra, hogy a külgazdasági kitettség a régióban mindenkinél magas és mindenhol romlottak a cserearányok, de ez nálunk volt a legenyhébb. Mivel az állami kiadások nálunk voltak a legmagasabbak, ezért azok összezuhanása is Magyarországon volt a legnagyobb. Az országot a gazdaság és a vállalkozások teljesítménye mentette meg. Mivel ebben a bankrendszer kevés segítséget nyújtott, ezért változásokra van szükség. A magyar tulajdon arányát növelni kell, emellett több szövetkezeti hitelintézetre van szükség. El kell érni, hogy a Magyarországon működő nagyvállalatok elsősorban magyarországi hiteleket vegyenek fel. Ehhez erősebb állami garanciák is kellene a bankszektor számára.

Elemezte az európai uniós források felhasználását. Megismételte azt a többször hangoztatott kamarai ígét, hogy a támogatások lehetőleg kétharmadát, de minimum 50 százalékát közvetlenül gazdaságfejlesztésre kellene fordítani a kkv-k számára, kutatási-fejlesztési és innovációs célokra, a versenyképesség széles körű javítására és egyes kiemelt ágazatok fejlesztésére. Felhívta a figyelmet arra, hogy a fő piacunk Európa és nem Közép-Ázsia. Itt kell igazán helytállnunk, de egyelőre az üldözőbolyban sem vagyunk. A felzárkózás megtorpant. A legfőbb visszahúzó erők: az intézményrendszer állapota, a bizalom hiánya, a finanszírozás drágasága, a közbeszerzés bürokráciája és az EU-források elherdálása. Gazdaságpolitikai fordulatra van szükség, mert a költségvetési hiány csökkentését ítéli egyedül pozitívnak a piac, ez pedig az egyedüli ortodox eleme az unortodox gazdaságpolitikának.

Chikán Attila versenyképességünk fokozásának tényezőiről tartott előadást. Ennek elején még visszautalt Parragh László előadásának végső ábrájára, amelyen Odüsszeusz viszi hajóját Szküllá és Kharübdisz között. Azt a kérdést tette fel, kit kel-

lene az árbochoz kötözni? Részletesen bemutatta a versenyképesség szerepét a megítélésben, a hitelességben és a sikerességben, mind politikai, mind társadalmi, mind gazdasági szempontból. Felhívta figyelmet arra, hogy a gazdaságpolitika rendkívül bonyolult, összetett dolog, majdhogynem művészet. Nem egyszerűen jól kell csinálni, hanem hitelesen el is kell tudni adni, mert ha elfogadják, még akkor is működik, ha nem minden tökéletes benne.

Foglalkozott a versenyképességi rangsorok összeállításának elveivel és gyakorlataival. A World Economic Forum listáján Magyarország a 48. helyről a 60. helyre esett vissza. Ez leginkább az intézményi működés és a munkaerő-struktúra romlásának, a pénzpiacok dráguló finanszírozásának köszönhető. Felhívta a figyelmet arra, hogy az üzleti szférát zavaró tényezők közül a legfontosabb került a legrosszabb helyre: a gazdaságpolitika instabilitása.

A szekcióülések közül az államháztartási vitát élveztem végig. *Madár István* elnökletével többször is igen élénk vita bontakozott ki az előadások kapcsán. Például *Mihályi Péter* *Az egészségügy, mint mellékhadszíntér* című előadásához sokan szóltak hozzá. Az előadás lényegében azt mutatta be, hogy az egészségügyben végbemenő változások nagy részét nem az egészségügyi államtitkárság javasolta, természetesen nem is ők döntöttek erről, csak vállalták érte a felelősséget. Arra a következtetésre jutott, hogy alapvetően a „nyugdíjforradalom” (valójában a nyugdíjrendszer visszaállamosítása) miatt kellett felrúgni a társadalombiztosítás egész szolgáltatási alapú megközelítését. Így tűnt el a járulékok és a szolgáltatások kapcsolata. Emellett az egészségügyi források elvétele nem tűnik minden esetben megszorításnak, s ezért ebből a szempontból is megfelelő terület volt a pénzkivonásra. Az egészségügy visszaállamosítása pedig egyébként is beleillett a túlközpontosításra hajló állami magatartásba. A vita ezzel, illetve a Botos házaspár (*Botos Katalin* és *Botos József*) nyugdíjreformot javasoló előadásával kapcsolatban izzott fel. Ők egy pontrendszeren alapuló igen egyszerű (NDC-típusú valorizált) nyugdíjrendszert javasoltak, kiegészítve a megszületett és felnevelt gyerekekhez kötődő extra pontrendszerrel. Azzal érveltek, hogy olyan reform kell, ami elismeri a demográfia fontosságát, enyhíti a szürke jövedelem képzésében való érdekeltséget, ösztönzi az önképzést és a minél magasabb jövedelem szerzését. Véleményük szerint egy ilyen nyugdíjrendszer enyhíti az elöregedés miatti problémákat, vagy akár fenntarthatóvá is teheti a jövőben láthatóan finanszírozhatatlanná váló jelenlegi rendszert. Nyilvánvalóvá tették, hogy ez nem érinti a meglévő nyugdíjakat. Azt is elismerték, hogy csak hosszú átmeneti idő után lehet bevezetni, mondjuk például egy elfogadást követő húszéves nekifutás után. Igazságosabbnak nevezték a teherelosztást, miközben méltányossági elemek itt is használhatók.

Bár nem közvetlenül az egészségügyhöz kapcsolódott, de az állami szerepvállalással foglalkozott *László Csaba*, volt pénzügyminiszter előadása. Rendkívül pontosan számba vette a hagyományos és a modern gazdaságban az állam lehetséges beavatkozásait. Külön részletesen kitért az allokációs, újraelosztási és stabilizációs funkciókra, az ezekkel kapcsolatos előnyökre és kockázatokra. Az előadó külön kiemelte, hogy rendkívül sok kérdés felmerül az állam versenyszabályozó, fogyasztóvédelmi, hatékonysági, környezetvédelmi, esélyegyenlőségi és nemzetbiztonsági szerepével kapcsolatban, de ezekre egyértelmű válaszok alig-alig vannak. Sem az elméleti tankönyvek, sem a nemzetközi tapasztalatok egyértelmű eligazítást nem

adnak. Számos olyan policy-mix található, amely jól működik, de az országok nagy részében valójában tisztázatlanok az állami szerepek és a társadalom elégedetlen az állami intézmények működésével, a szolgáltatások színvonalával.

A vitában mindhárom tanulmánnyal kapcsolatban utaltak kedvező és kedvezőtlen nemzetközi tapasztalatokra. Voltak, akik rámutattak arra, hogy *Putyin* Oroszországban bizonyos mértékig hasonló nyugdíjrendszert vezetett be, ahol az így keletkezett extra előnyöket nem nyugdíjra, hanem ingatlanfinanszírozásra költötték. Vitatták, hogy indokolt-e akár pénzügyi, akár társadalmi szempontból a gyereklétszám figyelembevétele a nyugdíj szolgáltatásban. Több hozzászólás ellenezte az állami szerepvállalást az elhangzottól eltérő aktívabb megközelítésben.

Nagyon érdekes előadást tartott *Baráth Etele* az európai fejlesztéspolitikáról és annak hatásáról. Hangsúlyozta, hogy ebben nincs érdemi politikai konszenzus Európa-szerte. Nem létezik mindenki által elfogadott érdemi értékelésen alapuló értékítélet. Gyanakvás, túlpolitizáltság és elhatárolódás jellemzi a megközelítést. Valójában hiányzik európai és nemzeti szinten egyaránt a fejlesztéspolitikai irányultságú kormányzás. Az előadó úgy fogalmazott, hogy az egész magyar fejlesztéspolitika halmozottan hátrányos helyzetben van, és nagy az elmaradt haszon. Ez támadhatóvá teszi a kohéziós forrásokat, pedig ez többszörösen megtérülő beruházás a donorországoknak. A megoldás egyik lehetősége, hogy fejlesztési stratégiákra kell pénzt fordítani, a másik, hogy a strukturális reformok elősegítésére. Ha igaz az, hogy az európai országok többségének stabilitása lényeges szerkezeti reformokat igényel, akkor az EU-források döntő többségét erre és az ehhez kapcsolódó fejlesztési feladatokra kell összpontosítani. *Sándorné Kriszt Éva* a BGF rektora részletes adatokkal illusztrálta a felsőoktatás súlyos problémáit. Bemutatta, hogy az állami finanszírozás 5 év alatt reálértéken a felére csökken. Ahelyett, hogy a célszerűség (effectiveness), a hatásosság (efficiency) és a gazdaságosság (economy) szempontjait mérnénk és érvényesítenénk, egészen más, gyakran nem mérhető, időnként nem is értelmezhető szempontok érvényesülnek. *Jankovics László* az Európai Bizottság magyarországi képviselőjének szakértője részletesen bemutatta azt az új elemzési, előrejelzési és értékelési keretrendszert, amelyben az Európai Unió az egyes tagországok helyzetét, kockázatait és jövőbeli potenciális növekedését vizsgálja. Külön kiemelte az új elemeket, leginkább az átalakított menetrendet, az új benchmarkokat, az árnyaltabb szankciórendszert, a fordított többségi szavazás elvét, a nemzeti közpénzügyi minimumok törvénybe foglalását és a makrogazdasági egyensúlytalanságok ellenőrzését. Felhívta a figyelmet arra, hogy egyre részletesebb középtávú pénzügyi tervezésre van szükség, részletesen bemutatva a változatlan policy esetén bekövetkező középtávú pályát, az ahhoz képest bekövetkezett vagy lehetséges elmozdulásokat. Így érdemben elemezhető egy-egy policy folytatásának vagy félbehagyásának költsége, s egyben a rendszer ösztönöz is hosszú távú lépések megtételére, tartós preferenciák érvényesítésére.

A délutáni (ismét plenáris) ülésen először *Mellár Tamás*, a KSH volt elnöke tartott előadást a *fenntartható adósságpálya* feltételeiről. Rámutatott, hogy jelen pillanatban Magyarország nincs fenntartható pályán. Ez ugyanis a kamatláb és a növekedési ütem különbségétől, valamint az elsődleges költségvetési többlet és az infláció alakulásától függ. Mivel a potenciális növekedési ütem egyelőre alacsony marad, így vagy a kamatlábat kell lényegesen lejjebb szorítani, vagy az államháztartás elsőd-

leges többletét kell megemelni. Aligha valószínű, hogy ez utóbbi privatizációból, a meglévő vagyon értékesítéséből tartósan megteremthető lenne (ez a kormány meg egyébként sem akarná ezt), így ez nem jöhet szóba. Valójában rövid távon a hitelesség növelésével lehetne legkönnyebben javítani az adósságpályán, közép- és hosszú távon előrenézve pedig lényeges szerkezeti reformokat kell végrehajtani. *Tóth István György*, a TÁRKI vezérigazgatója a *társadalmi kohézió alakulását* elemezte előadásában. Legfőbb megállapítása az volt, hogy a jövedelemkülönbségek fontosak, de nem a leglényegesebbek egy társadalom együttműködésében. Sokkal súlyosabb probléma Magyarországon, hogy a társadalom zárt értékszerkezetű, bizalomhiányos, paternalista, esetenként kifejezetten infantilis. Ezek egyelőre a legfőbb akadályai a társadalmi kohézió erősítésének, sőt a folyamatok egyértelműen a kohézió romlására utalnak. *Vértes András*, a GKI elnöke előadásában a hitelességvesztés költségeit számszerűsítette. Azt mutatta be, hogy 2011 szeptembere és 2012 szeptembere között a gazdaságpolitika iránti bizalom zuhanása miatt mekkora többletköltségekkel járt az adósságok finanszírozása az állam, a vállalkozások és a lakosság számára. Arra a következtetésre jutott, hogy a többletkamatterhek és a devizában jelentkező törlesztési többletterhek óvatos becslések alapján is legalább 500 milliárd forintot tettek ki. Mivel az államháztartás hiányát mindvégig 3 százalék alatt kellett tartani, ezért ott valójában többletterhek nem keletkeztek, azt a költségvetés áthárította a vállalkozásokra és a lakosságra. Ha a gazdaságpolitika legalább a 2011 nyári hitelességét megőrizte volna, vagy ha már elvesztette, akkor legalább gyorsan megállapodott volna az IMF-fel, akkor ez a veszteség megúszható lett volna. Így valójában el lehetett volna kerülni azt a megszorítást, amelyet most kénytelen végrehajtani a kormány a 2012-es és a 2013-as költségvetés rendbetétele érdekében.

Soha rosszabb vándorgyűlést!

A MAGYAR KÖZGAZDASÁGI TÁRSASÁG JUBILEUMI, 50. KÖZGAZDÁSZ VÁNDORGYŰLÉSE

NYITÓ PLENÁRIS ÜLÉS

PÁLINKÁS JÓZSEF akadémikus, elnök,
Magyar Tudományos Akadémia

*Újra kell-e gondolnunk a növekedés
fogalmát?*

ANDOR LÁSZLÓ, az Európai Bizottság
tagja

Európai Unió 2.0

PATAI MIHÁLY elnök, Magyar Bankszövetség

A stabil magyar bankrendszer aktuális kérdései

PARRAGH LÁSZLÓ elnök, Magyar Kereskedelmi és Iparkamara

*Hitviták tüzeiben – szirénhangok
bűvöletében*

CHIKÁN ATTILA akadémikus, egyetemi
tanár, BCE

*Versenyképességünk fokozásának
tényezői*

SZEKCIÓÜLÉSEK

I. ÁLLAMHÁZTARTÁS

Elnök: MADÁR ISTVÁN vezető elemző,
Portfolio.hu

LÁSZLÓ CSABA partner, KPMG

Állami szerepvállalás

MIHÁLYI PÉTER egyetemi tanár, Pannon
Egyetem

*Mi történt az egészségügyben
2010–2012 között?*

SÁNDORNÉ KRISZT ÉVA rektor, BGF

A felsőoktatás átalakulása és gazdasági kérdései

BARÁTH ETELE c. egyetemi tanár, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság tagja

Az európai fejlesztéspolitika, és elérhető hatása a magyar államháztartás egyensúlyára

JANKOVICS LÁSZLÓ makroökonómiai tanácsadó, gazdasági attasé, Európai Bizottság

Az európa gazdasági kormányzási rendszer átalakítása: első eredmények és a kilátások

BOTOS KATALIN professor emerita és BOTOS JÓZSEF egyetemi docens, PPKE

Fenntartható nyugdíjrendszer felé

II. VÁLLALATI VÁLASZOK

Elnök: TÖRÖK ÁDÁM akadémikus, egyetemi tanár, Pannon Egyetem és BME, az MKT alelnöke

MÉSZÁROS TAMÁS egyetemi tanár, BCE

Vállalati stratégiák válságban?!

FÜLÖP GÁBOR főtitkár, Heves Megyei Kereskedelmi és Iparkamara

Menni vagy maradni? Ki dolgozik itt 15 év múlva?

CSUKA GYÖNGYI tudományos segédmunkatárs, MTA-PE Regionális Innovációs és Fejlődéstani Hálózati Kutatócsoport

Nemzetgazdasági versenyképességet befolyásoló szabályozási tényezők

CZAKÓ ERZSÉBET intézetvezető egyetemi docens, BCE, az MKT Ipari és Vállalkozási Szakosztályának elnöke

A hazai cégek nemzetközivé válása: kényszerek, sikerreceptek, lehetőségek

DOBÁK MIKLÓS intézetvezető egyetemi tanár, BCE

Kettős képességű szervezetek

SZLÁVIK JÁNOS egyetemi tanár, dékán és CSÁFOR HAJNALKA főiskolai docens, tan-
székvezető, Eszterházy Károly Főiskola

*A klímaváltozáshoz való alkalmaz-
kodás vállalati esetei*

III. PÉNZÜGYEK

Elnök: ASZTALOS LÁSZLÓ ügyvezető, Tole-
rancia Kft.

ZÖLDRÉTI ATTILA elnökhelyettes, Magyar
Államkincstár

*Közös pénzügyeink: A mi történe-
tünk – több, mint üzlet*

VIGVÁRI ANDRÁS egyetemi tanár, rektor-
helyettes, BGF

*Kockázatok az önkormányzati
pénzügyekben*

LOSONCZ MIKLÓS egyetemi tanár, BME

*Euróválság, válságkezelés – bank-
unió?*

DOBÁK LÁSZLÓ ügyvezető igazgató, AXA
Bank

*Nagyüzemű válságkezelés egy hazai
kisüzemben – az AXA Bank Europe
SA Magyarországi Fióktelepe*

KOVÁCS LEVENTE főtitkár, Magyar Bank-
szövetség

*A pénzforgalmi infrastruktúra meg-
újításának pénzügyi követke-
ményei*

KOVÁCS VILMOS ügyvezető igazgató,
Simplexion Informatikai Kft.

*A napon belüli elszámolás előnyei
nagyvállalatok számára*

IV. GAZDASÁGÉLÉNKÍTÉS ÉS KÜLGAZDASÁGI STRATÉGIA

Elnök: NYÍRI IVÁN, az MKT Nemzetközi
Gazdaság Szakosztályának elnöke

HIDVÉGGHI BALÁZS helyettes államtitkár,
NGM

*Külgazdaság új megközelítésben: a
„keleti nyitás – nyugati tartás” poli-
tikája*

BALÁS PÉTER vezérigazgató-helyettes,
Európai Bizottság

*Az EU külgazdasági kapcsolatai,
összefüggésük a magyar külgazda-
sági stratégiával*

BÖDŐCS RÓBERT üzletfejlesztési főosztály-
vezető, Nemzeti Külgazdasági Hivatal

*A HITA kereskedelemfejlesztési szol-
gáltatásai*

NYÍRI IVÁN elnök, MKT Nemzetközi Gaz-
daság Szakosztály

*Az exportfinanszírozás filozófiája
és nemzetközi tapasztalatai*

NÁTRÁN ROLAND vezérigazgató, EXIM-
BANK, MEHIB

*A 20 éves hazai exportfinanszírozás
eredményei és jelenlegi buktatói*

HEGEDÜS ÉVA alelnök-vezérigazgató,
GRÁNIT Bank Zrt.

*A Gránit Bank üzleti modellje, szere-
pe a vállalkozások finanszírozásá-
ban*

SZAKÁCS TIBOR elnök-vezérigazgató,
Széchenyi Kereskedelmi Bank Zrt.

*A kereskedelmi banki szféra helye és
szerepe az export finanszírozásá-
ban*

V. INFORMATIKA

Elnök: PONGRÁCZ FERENC ügyvezető igazgató, IBM ISC Magyarország Kft., az MKT Informatika Szakosztályának elnöke

OKOS ENERGETIKA, OKOS KÖZMŰVEK – INTELLIGENS MEGOLDÁSOK ÉS FENNTARTHATÓSÁG A KÖZMŰ- ÉS ENERGETIKA-SZEKTORBAN

PONGRÁCZ FERENC ügyvezető igazgató, IBM ISC Magyarország Kft.

Bevezető gondolatok

FRIEDLER FERENC rektor, Pannon Egyetem
Hálózati modellek és fenntartható fejlődés

NAGY ISTVÁN központvezető, EDF-Démász Hálózati Elosztó Kft. Mérés-szolgáltatási Központ

A jövő technológiája a smart mérés – avagy az „okos mérés” hatása az elosztói tevékenységre

NAGY ZOLTÁN ügyvezető igazgató, Magyar Áramszolgáltató Kft.

Smart eszközök a XXI. században – Korlátlan lehetőségek, de vajon ki fizeti meg?

A TUDOMÁNYOS KUTATÁSOK ÉS A GYAKORLAT AKTUÁLIS EREDMÉNYEI AZ INFORMATIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGTAN HATÁRTERÜLETÉRŐL

VADÁSZ PÁL ügyvezető, Montana Tudás-menedzsment Kft.

*A lényeg a lényeg – OSINT az üzleti hírszerzés digitális világában **

SZÜCS LÁSZLÓ projektvezető, Antenna Hungária

A sport izgalma, az internet sokoldalúsága: nyáron zsebrevágtuk az olimpiát

GÁBOR ANDRÁS ügyvezető igazgató, Corvinno Kft.

Nyílt forráskódú szoftverek és kapcsolódó szolgáltatások beszerzése és árazása a köz- és a versenyszférában

FEHÉR PÉTER egyetemi docens, Budapesti Corvinus Egyetem

Üzleti és informatikai architektúra kapcsolatának modellezése

BAGÓ PÉTER egyetemi adjunktus, PTE Gazdaság-módszertani Intézet és PINTÉR ÉVA egyetemi adjunktus, PTE Gazdálkodástudományi Intézet

Smart home, a fenntartható város részecskéi

GAZDASÁGPOLITIKAI PLENÁRIS ÜLÉS

Elnök: CHIKÁN ATTILA akadémikus, egyetemi tanár, BCE, az MKT Gazdaságpolitikai és Gazdaságelméleti Szakosztályának elnöke

MELLÁR TAMÁS egyetemi tanár, PTE

A fenntartható adósságpálya problémái

TÓTH ISTVÁN GYÖRGY vezérigazgató, TÁRKI Zrt.

Gazdaság, politika, társadalmi kohézió

VÉRTES ANDRÁS elnök, GKI Gazdaságkutató Zrt.

A hitelesség díja

CSERMEY ÁGNES igazgató, MNB

Ki fizeti a révést? Az eurózóna útja a recessziótól a politikai válságon át az intézményi struktúra újratervezéséig

FAZEKAS KÁROLY főigazgató, MTA KRTK

A magyar foglalkoztatás helyzete és jövője új nézőpontból

ZÁRÓ PLENÁRIS ÜLÉS

SZÁSZ KÁROLY elnök, Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete

A bankfelügyelés új keretei és feladatai az EU-ban – kihívások és dilemmák

A KÖLTSÉGVETÉSI TANÁCS „RENDKÍVÜLI ÜLÉSE”

SIMOR ANDRÁS elnök, Magyar Nemzeti Bank

Makrogazdasági kilátások

DOMOKOS LÁSZLÓ elnök, Állami Számvevőszék

Az államadósság mérséklése: kötelezettség és lehetőség

KOVÁCS ÁRPÁD egyetemi tanár, elnök, Költségvetési Tanács

Válságkezelési megoldások az EU10 országokban